

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

54007, м. Миколаїв, пр. Героїв України 9, тел./факс +38(0512) 42-42-80, e-mail: university@nuos.edu.ua

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач (ка) ступеня доктора філософії Малишева Дар'я Романівна,
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))

1998 року народження, громадянин (ка) України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))

освіта вища: закінчив (ла) у 2020 році Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю (спеціальностями) 016 Спеціальна освіта
(за дипломом)

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки»

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету
(повне найменування закладу вищої освіти)

кораблебудування імені адмірала Макарова. м. Миколаїв від «29» вересня 2025 р. №342
(наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – **Тетяни Степанової** – доктора педагогічних наук, професора, в.о.директора Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О.Сухомлинського Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

Рецензентів - **Наталії Султанової** - доктора педагогічних наук, доцента, професора кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова;

Олени Трифонової - доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри дошкільної освіти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

Офіційних опонентів - **Лариси Зданевич** – доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Марини Лемешук – кандидата педагогічних наук, доцента, в.о. завідувача кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

на засіданні «7» листопада 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Малишевій Дар'ї Романівні

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Формування соціально-громадянської компетентності у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення в проєктній діяльності»

(назва дисертації)

за спеціальністю (спеціальностями) 011 Освітні, педагогічні науки

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у (в) Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова Міністерства освіти і науки України, м. Миколаїв
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) - Інна Рогальська-Яблонська – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково-обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: *вперше* запропоновано розв'язання проблеми формування соціально-громадянської компетентності у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення; визначено сутність і структуру досліджуваного феномену в єдності когнітивного, комунікативного, діяльнісного компонентів; обґрунтовано наукове забезпечення цього процесу на засадах використання проєктної діяльності; визначено та обґрунтовано педагогічні умови формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення (організація в групах закладу дошкільної освіти особистісно зорієнтованого процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою для задоволення соціально-освітніх потреб дітей із загальним недорозвиненням мовлення; створення в закладах дошкільної освіти мовленнєво-розвивального середовища через оптимізацію корекційного інструментарію та використання проєктної діяльності; забезпечення взаємодії команди фахівців та батьків дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення у процесі формування їхньої соціально-громадянської компетентності під час використання проєктної діяльності); визначено критерії, показники та схарактеризовано рівні сформованості соціально-громадянської компетентності старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. *Уточнено* сутність понять «соціально-громадянська компетентність дитини старшого дошкільного віку», «корекційно-розвиткова робота»; *подальшого розвитку* набули наукові підходи до соціалізації дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовлення, положення щодо функціонального потенціалу проєктної діяльності у вихованні дошкільників, удосконалення теорії і методики виховання дітей із порушеннями мовленнєвого розвитку. Практичне значення результатів дослідження полягає у розробці експериментальних методик щодо діагностики та формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення: розробками методичних матеріалів, проєктних технологій для формування соціально-громадянської компетентності у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. Матеріали дисертаційної роботи будуть використовуватися вихователями та логопедами в практиці роботи закладів дошкільної освіти; у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів та логопедів закладів дошкільної освіти, фахівцями-практиками у системі післядипломної освіти.

Здобувачка має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 5 одноосібних статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань (Категорії Б), 1 стаття – у періодичному науковому виданні, проіндексованому в базах даних Web of Science; 6 праць апробаційного характеру в українських виданнях:

1. Малишева Д.Р. (2022). Проблеми соціалізації дітей дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 44. Том 2. С. 60-64. Фахове видання України Категорії Б. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/44/2.12>

2. Малишева Д.Р. (2022). Проєктна діяльність як чинник формування соціально-громадянської компетентності дітей із загальним недорозвиненням мовлення. *Педагогічні науки: теорія і практика*. №3 (43). С. 31-36. Фахове видання України Категорії Б. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2022-3-05>

3. Малишева Д.Р. (2023). Аналіз історичних підходів до проблеми вивчення загального недорозвинення мовлення. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Випуск № 60. Т.3. С. 176-172. Фахове видання України Категорії Б. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-3-26>

4. Малишева Д.Р. (2023). Соціально-громадянська компетентність дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення: поняття, сутність, особливості. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 61. Том 2. 2023. С. 59-63. Фахове видання України Категорії Б. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/61.2.11>

5. Малишева Д.Р. (2025). Педагогічні умови формування соціально-громадянської компетентності дітей старшого дошкільного віку із порушеннями мовлення. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. №2(151). Одеса, 2025. С.118-122. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2025-2-17>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Степанова Тетяна Михайлівна - доктор педагогічних наук, професор, в.о.директора Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О.Сухомлинського Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова – голова ради, зауважень немає.

Султанова Наталя Вікторівна - доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова - рецензент, зауважень немає.

Трифонов Олена Сергіївна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова - рецензент, зауважень немає.

Зданевич Лариса Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії - офіційний опонент, зауважень немає.;

Лемещук Марина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцента, в.о. завідувача кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини- офіційний опонент, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Малишевій Дар'ї Ромівні

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь/ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 011 Освітні, педагогічні науки

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої ради НУК:

(підпис)

Тетяна СТЕПАНОВА

(власне ім'я та прізвище)

Форма рішення із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 578 від 24.04.2024}

Підпис голови разової спеціалізованої вченої ради,

д-ра пед. наук, проф. Тетяни Степанової засвідчую

Вчений секретар НУК

Світлана Уткіна